

ע"פ 774/13 - המערער: פלוני נגד המשיבה: מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 774/13

לפני:
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט י' עמית

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דין של בית המשפט המחוזי בນ策ת
מיום 20.12.2012 בתפ"ח 8/2012 שנtan על-ידי ס'
הנשיא י' כהן, והשופטים א' הלמן וב' ארבל

תאריך הישיבה: ב' בכסלו התשע"ה (24.11.2014)

בשם המערער:עו"ד אחמד מסאלחה

בשם המשיבה:עו"ד אופיר טישLER

פסק דין

השופט י' עמית:

שלושה כדורי אקדח פילחו את גופה של המנוחה האלה פ. (להלן: המנוחה) בלילה שבין 6.2.2010 לבין 7.2.2010, בעת שכבה במיטתה בחדר השינה בדירת מגוריה. שני כדורים פגעו בחזה המנוחה מצד שמאל וכדור שלישי

עמוד 1

חדר לראשה דרך רקתה הימנית לאחר שנורה בזווית ישרה מטווח קרוב. אין חולק כי כל שלושת הcadors נורו מאקדח שהוחזק על ידי המערער, אלא שلطענתה המערער, הcadors נפלטו מאקדחו בשוגג.

המערער הורשע בבית המשפט המחוזי ברצח בכונה תחילה לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ונדון למאסר עולם וכן לארבע שנים מאסר בפועל בגין עבירות נשק לפי סעיף 144(א) ו-(ב) לחוק העונשין, אשר ירצו בחופף למאסר עולם.

על כך נסוב הערעור שלפנינו.

1. משפטו של המערער בבית משפט קמא התקarr לאחר שהמערער ניהל הגנתו עד תומה, חקר את המומחים מטעם המדינה, הביא מומחים מטעמו כדי להוכיח זווית ירי כאה ואחרות, העסיק מומחה אינמציה שערכ סרטון אשר מדים, לשיטתו, את התנוכה האפשרית בה שכבה המנוחה בעת שאירועה "התאונה" המצערת ועוד כהנה וכנה. בית משפט קמא לא הניח אבן על אבן, וניתח בפירוט כל טענה ובדל טענה בהכרעת דין המשטרעת על כמה עמודים, בה נדחתה לחולוין גרסת המערער.

לסופה של יום, הדברים אכן פשוטים וברורים. אין חולק כי ארבע יריות נורו בחדר, שלושה cadors הגיעו של המנוחה ואחד פגע בדלת הארון בחדר השינה מול המיטה בגובה של כמטר. למעשה אמרה של המערער כי באמצעות הלילה נתל את האקדח מהארון, שיחק באקדח ואז נפלטו הcadors, אין לפניו כל גרסה המסבירה כיצד "תכן כי ארבעה cadors יפלטו מאקדח חצי-אוטומטי", כאשר כל יירה מצריכה לחיצה-לחיטה של ממש על ההדק. המערער טען כי גם כרבע ליטר ויסקי קודם לכן ולכנן נפגעה המוטוריקה של יד ימין שאחזה באקדח ואצבעו לחיצה ללא כוונה על ההדק. ניח אילו היה מדובר ביריה אחת, אך גם מוטוריקה פגומה אינה יכולה להסביר ארבע (!!!) לחיצות על ההדק. המערער ידע לספר פרטים עובדות שונות, אך כאשר נתקesk להסביר כיצד נפלטו הcadors שפגעו במנוחה, חזר וטען בבית המשפט "לא יודע לבדוק מה עשית...לא יודע לבדוק מה קרה" (עמ' 935 לפרטוקול). בפסק דין הדגיש בית משפט קמא, כי כל אימת שהמערער נשאל מה בדיק קרה "הוא נאחז בעוצמה בגרסת ה'אני זכר' שלו, באופן שנחזה מלאכותי ולעיתים אף פתתי...כל אימת שהוא נשאל לעומקן של התרחשויות אלה, הוא נסוג לתוך מעטת הערפל האופף את גרסתו ונמנע ממשירת גרסה סבירה".

2. הקדמנו את המאוחר, ונחזר אחריה בזמן ליום 10.2.2009, בדיק שנה לפני הלילה בו מצאה המנוחה את מותה, שacz הופיעה המנוחה בבית הספר בו עבדה כמורה, ו"פנס" מתנוסס בעינה. הייתה זו הפעם השנייה בה הגיעו המנוחה לבית הספר כאשר עינה חבולה, וגם הפעם כיחה מחברותיה המורות את שעולל לה המערער, ומספרה כי נפצעה לאחר שمعدה והחליקה (פעם ספירה המנוחה כי החליקה במדרגות ופעם כי החליקה במקלהת).

גרסתו של המערער שתיאר יחסים הרמוניים עם המנוחה בבחינת "הכל דבש", התנפיצה בבית המשפט המחוזי לאחר ששורה של עדים עלו על הדוכן ומספרו את שידעו כולם, כי המנוחה סבלה מנחת זרועו של המערער. מסpter מורות, שניכר היה כי אין שנות למסור את עדותן, ספירו כי המנוחה שיתפה אותן בבעיות ששררו בין המערער ואף על כוונתה להתרגש ממנו, וכי החבלה בעין נגרמה מאלימות שספגה המנוחה מידיו המערער. אחותה של המנוחה העידה על התנהגוות האובססיבית והאלימה של המערער כלפי המנוחה במהלך שנות נישואיהם, שהתחבטה הה באליםות שכלה מ收拾 שיער, כאפות וזריקת חפצים לעברה, והן בהפגנת קנאה ושיחות טלפון רבות. האחות אף

тиיעדה בתמונות את הפגיעה בעינה של המנוחה ביום 9.2.2009 ומספרה כי המנוחה אמרה לה כי המערער השילך לעברה מכשיר פלאפון וכן נפגעה בפניה. אביה של המנוחה סיפר כי ראה פעמיים אתתו חובלה בפניה ו"הענינים היו מפוצצות כמו תאונה דרסטיבית לא רואים את העין שלה", וכי המנוחה ספרה לו כי באחת הפעמים המערער השילך לעברה סcin. תשע שנים הייתה המנוחה נשואה לumaruer, נולדו להם שלושה ילדים, ולדבריו אביה, שלוש-ארבעה השנים האחרונות לחיה היו קשים כדי כך שהמנוחה אףלו נמלטה לבית הוריה. אביה של המנוחה אישר כי למרות שידע שהוא סובלת, השיב אותה לבית המערער: "היתה כמה פעמים אצל ברגז בבית, באו אנשים להחזיר אותה לפי הנוהג אצלן וכל הזמן, יכול להיות שהייתי תמים, כי הקשבתי לאנשים מכובדים והייתי מחזר אותה והוא סבלה מאוד, קיבלת מכות שאני אומר שחוות לא היו מקבלים ככה".

אפילו אביו של המערער נאלץ לאשר בחקירהו במשטרתו כי המנוחה נחבלה בעינה מטלפון "שנפל לה על העין".

3. למעשה, גם המערער נאלץ בסופו של דבר לאשר כי בין המנוחה נתגלו ריבים ומחלוקת. דעתו של המערער לא הייתה נוחה מכך שהמנוחה עבדה שעות נוספות בבית הספר, ולא הספיקה גם לבשל וגם לסדר את הבית: "כן, אחרי בית הספר שהיא תבשל... היא לקחה שעות נוספות וזה לא אהבתי". המנוחה רצתה ללמידה לתואר שני, אך גם לכך המערער התנגד. כששאל המערער אם נכון שרצה שהמנוחה תהיה יותר בבית השיב "כן, מה הבעיה". בנוסף, היו בין השניים יוכחות על כסף, על כך שהיא עוזרת למשפחה שלה.

על מידת האובסיביות בה נהג המערער כלפי המנוחה ניתן לעמוד מפלט הטלפונים שהוצע, ממנו עולה כי המערער נהג להתקשר למנוחה עשרות פעמים ביום, וכך גם עשה ביום שקדם ללילה בו נורתה המנוחה.

כל אלה, הביאו את בית משפט קמא למסקנה לפיה:

"הנאשם נהג באליםות כלפי המנוחה מסיבות שונות ומשונות, ביניהן – שעות עבודה הרבה, תלונותיו לגבי הטיפול בילדים, מתן עזרה כלכלית לבני משפחתה, שבשלן נאלצה המנוחה לעזוב את ביתה ואת ילדיה ולהתגורר בבית הוריה".

4. האלים והאובסיביות שהפגין המערער כלפי המנוחה, גם ביום שקדם למותה, "צובעים" בצדע עכוור את קנו ההגנה שלו, כביכול ארבעה כדורים "נפלטו" להם סתם כך מאקדח ה-9 FN מ"מ שאותו השיג בדרכן-לא-דרך ארבעה חודשים לפני האירוע.

אך עודנו באים לבחון גרסה-לא-גרסה זו של המערער – אשר "עשה רושם רע ומיניפולטיבי בעדות ובהתנהלותו" לדברי בית משפט קמא – נספר לקורא כי בני הזוג התגוררו בדירה בקומת השישית בבניין בו מתגוררת משפחת המערער. מסרטוי מצלמות האבטחה בבית עולה כי לאחר שנורתה המנוחה נורתה בין השעות 01:30-00:02, המערער עזב את הדירה והותיר אותה מתבוססת בדמה, מבלי להזעיק עזרה רפואי. המערער נראה במלצות כשהוא יוצא מן הבית בשעה 02:14, נועל נעליים ולבוש בגדיים חורפים ונouse במכוניתו ליעד בלתי ידוע. בשעה 02:17 התקשר המערער לאחיו מ. ושוחח עמו במשך 17 דקות. לאחר מכן נראית האחות ר. יורדת אל קומת הקרקע בה מתגורר אביו של המערער וכעbor דקה עולה חזרה. האב נראה עולה במדרגות לכיוון דירת המערער ויורד כעbor שתית דקנות חזרה לדירתו בקומת הקרקע. לאחר מכן מתבצעות שתי שיחות קצרות בין המערער לבין אחיו מ., ובשעה 02:26 אביו של

המערער עולה שוב מדיירתו כשהוא לבוש בגדים אחרים. בשעה 02:27 חוזר המערער לבית נפגש עם אחיו מ. ומשוחח עמו, כשהוא לא נראה נסער במיוחד, בניגוד לבני משפחתו שתיארו אותו כהיסטרי, וכמי שבכח וצעק והטיח את ראשו בקירות. דקוטיים לאחר מכן, בשעה 02:29, מאן דהוא טורה לכבות את מצלמות האבטחה בבית.

בשעה 02:03 מקבלת המשטרה דיווח ממוקד הצלה כי אדם התיעצב במקודם ודיווח על כך שמייסחו נהרג בביתו. דקוטיים לאחר מכן מתקשר אביו של המערער למפקד תחנת המשטרה בנצרת ודיווח לו על היר. בשעה 03:19 מתקשר האח מ. למד"א ודיווח על אישה פצועה אנושה מירי, מצוות מד"א מגיע למקום בשעה 03:30, כמעט שעתיים לאחר שהמנוחה נורתה. עד שהמשטרה הגיעה למקום, מאן דהוא הספיק "לנקות" את חדר השינה מקליע ושני תרמילי אקדח (אחד התרמיליים נמצא תחת כתפה השמאלית של המנוחה עודנה שרועה על המיטה). המצלמות חזרו לפעול בשעה 05:00.

כאשר המערער נשאל על כך, הוא בחר לשמר על זכות השתקה וגם בעדותו בבית המשפט לא ידע להסביר את פער הזמן בין היר ועד להזעקה מד"א.

5. נוכח כל אלה, הקורא תמה מן הסתם, על מה ולמה כילה בית המשפט המחויז את זמנו במשפט שהתארך כל כך? בנקודה זו נרחב מעט, אך לא יתר על המידה, בקשר הגנוטו של המערער.

שלושה קליעים פגעו במנוחה. שניים חדרו היישר לשד השמאלי (נתברר כי למרות שנמצא חור חדרה אחד בלבד, שני קליעים חדרו אותה כניסה) ופלחו את לבה ואת הריאה השמאלית. כדור נוסף נורה מטווח קרוב היישר לركה וחוף דרך גזע המנוחה וגרם מיידית למוותה. אפילו הדיווח יכול להתרשם כי הקליע שנורה לركתה של המנוחה נורה מטווח קרוב, נוכח החלקיקים השחורים הקטנים הנחזרים בצד ימין של פניו המנוחה בתצלום שנלקח בזירה. מכל מקום, מחוות דעתה וمعدותה של גבי אסיה יינוקורוב, ממעבדת סימנים וחומרים בمز"פ, עולה כי להערכתה נורתה המנוחה במרחק שאינו עולה על 25 ס"מ. המומחית אף הדגישה כי נקבה במרחק זה לשם זהירות, אך היא עצמה סבורה כי המذובר במרחק של כ-15 ס"מ בלבד.

המערער, אשר לא חסר בהבאת מומחים מטעמו, לא הגיע חוות דעת מומחה לסימני ירי, כך שבגב' אסיה יינוקורוב הייתה המומחית היחידה לסימני ירי שהופיעה לפני בית משפט קמא, חוות דעתה כי היר נעשה במרחק של 15-25 ס"מ מרקתה של המנוחה הייתה מהימנה על בית המשפט.

העובדת למנוחה נורטה ברקתה מטווח קרוב, בcircumference העובדת למנוחה נמצא נזק שרוועה פרקי על גבה בצד ימין של המיטה (מןΚודת מבט של מי שוכב במיטה) כשראשה מונח על הכרית הימנית ומוטה שמאליה, תנאה לנו את גורסתו של המערער.

6. בקורסתו הראשונה במשטרה, ולאחר שהתייעץ לבקשתו עם עורך דין, טען המערער כי עומד במרחק מה משמאל למיטה, סמוך לארון הבדים (הشرطוט ת/14ב'), ובתשובה לשאלת האם השיב בזהירות ובהיסוס כי עומד "רחוק מהמיטה" במרחק של לערך מטר (ת/15 עמ' 57-58, 64). החוקרים הטicho במערער כי גורסתו אינה הגיונית מאחר שהוא בוצע מטווח קרוב מאוד. ואכן, במהלך השחזור, שינוי המערער את טעמו וטען כי לאחר שהוציא את האקדח מהארון,

שב על המיטה בצד שמאל קרוב למראשו המיטה, וכאשר המנוחה התעוררה ושאלה אותו לפרש מעשיו, הוא הסתובב לעבר המנוחה כשהוא אוחז באקדח וזה נפלט לו כדור. אלא שגם בשחוור, לא הדגים המערער ירי מטווח קרוב ובזווית ישירה לרקתה של המנוחה.

המערער הגיע סרטון aniמץיה שנערכ עלי ידי מומחה מטעם, שבו הוא נראה עומד ומסתווב כשהוא מחזיק אקדח בידו הפשוטה באלאנסון (לא ברור מדוע היד פשוטה לפנים- י"ע), ממנו "נפלטים" שלושה כדורים בעוד אצבעו לחצאת משומ-מה שוב ושוב על ההדק. ברם, תרחיש זה אינו יכול לעמוד בשל העובדה פשוטה, שאפילו על פי סרטון האנומץיה המזומן, המרחק בין ידו של המערער לבין רקתה של המנוחה עולה בהרבה על 25 ס"מ (ואזכיר כי ככל הנראה המרחק ממנו נורתה המנוחה ברקתה אף היה קטן יותר).

סרטון האנומץיה מציג תזה לא סבירה, ולפיה המנוחה מצאה לנכון להתרום מעט ולהבט לאחר אל גב המיטה, במקומ להבט מופתעת אל היד האחוזת באקדח או אל המערער כגרסת המערער עצמו. ועיקרו של דבר, גם על פי סרטון האנומץיה, לא מתאפשרות זווית ירי ישירה לרקתה הימנית. זאת, מן הטעם פשוט שאדם אינו יכול לסובב את צווארו לאחרו, עד כמעט 180 מעלות, כפי שהיא נדרש כדי שהcador יפגע ברקתה הימנית של המנוחה בזווית ישירה של כ-90 מעלות, אילו אכן עמד (או ישב) המערער בצד שמאל של המיטה.

לגרסתו של המערער, המנוחה הביטה לעברו בעת היר. אך גם בהנחה שהמנוחה גילתה ממשום מה, בשניות האחרונות לחייה, התעניתות רבתי בגב המיטה והסיטה את מבטה לאחרו במקומ אל המערער שהחזיק בידו אקדח, הרי שכך להגיע לזוית ירי ישירה לרקתה הימנית, היה עליה לסובב את גופה כך שלאחר היר לרקתה הייתה נופלת על פניה. בכל מקרה, לגרסתו של המערער לפיה ישב או עמד בצד שמאל של המיטה, לא ברור כיצד ידו הגיעו כמעט לטווח אפס מרתקת הימנית של המנוחה ומדווע המשיך לשוחט את ההדק עוד שתי פעמים לכיוון החזה של המנוחה כפי שביקש המערער להמחיש בסרטון האנומץיה. זאת ועוד, לאחר שלושתו של המערער, היריה לרקה חייבת להיות היריה הראשונה שלلاحria צנחת המנוחה, תמייה היא מדווע דוקא התרミיל שנורה מאוחר יותר מצא את מקומו מתחת לככתפה השמאלית.

7. הגיון של דברים כי מי שזה עתה נפלט כדור מאקדחו ופגע חלילה בשוגג בבת זוגו, יגיב בבהלה וירחיק הנשק מידו. לא בכדי לא עליה בידי הסניגור המלמד להצביע בפנינו ولو על מקרה אחד שבו נפלטו בשוגג ארבעה כדורים זה אחר זה, כאשר כל פליטת כדור מצריכה סhitah מחדש ובכוון לא מבוטל של ההדק, כפי שעולה מחוות דעת מומחה התביעה. שלא לדבר על העובדה שמעשה השטן, המנוחה נפוגעה בדיוק בלב ובראש. מובן כי אדם שפוגע ברעהו בשוגג, היה מזעיק מיד את מד"א, אך כפי שהראינו לעיל, לא כך נהגו המערער ובני משפחתו.

8. בית משפט קמא סקר בפסק דין את תיאור הזרה על פי חוות דעתו של מומחה הזרה רפ"ק פיאמנטה. הלה הגיע למסקנה כי פלג גופה העליון של המנוחה היה מוגבה מהמיטה בעת היר לחזה וכי היר עבר הרأس בזע ממין למנוחה מהאזור הסמוך לצד הימני של המיטה.

לפי הדוח הפטולוגי שנערכ על ידי ד"ר ריקרדו נחמן ועל פי דבריו בעדותו, המנוחה הייתה נופלת על פניה ולא על גבה אילו אכן נורתה מצד שמאל כגרסת המערער. בכך יש להוסיף את ניסוי היר שנעשה על ידי מומחי המשפטה, מהם עולה כי הנشك פעל באופן תקין וכי הקליעים שהוצאו מתחזה המנוחה נורו מן האקדח.

המערער השיג בבית משפט קמא על ממצאים ומסקנותיהם של מומחי הتبיעה, טען למחדלים שונים, והשיג, בין היתר, על טיב התחמושת בה השתמשו המומחים כדי לבחון את טווח הירי. בכל אלה עסק בית משפט קמא בפרטיו פרטיים, שמא אף בארכיות יתר, ואני רואה טעם לחזור על הדברים.

9. בערעור שבפנינו, חזר המערער על אותן טענות שהעלתה בערוכה קמא, מבלי להתמודד כלל עם ממצאיו ומסקנותיו של בית משפט קמא, המעוגנות בשכל הישר ובהתרשמותו מהמומחים שהופיעו לפניו. לא לモותר להזכיר את ההלכה לפיה אין דרך של ערכאת הערעור להתערב במצבם עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערוכה הדינית. בית משפט קמא העדיף את חוות דעת המומחים מטעם המשיבה, והלכה פסוכה עמננו כי רשאית הערוכה הדינית לבctr חוות דעת של מומחה על פני חוות דעת אחרת, לאמץ או לדחות חלקים מחוות הדעת, ואין דרך של ערכאת הערעור להתערב ברגע דא, אלא במקרים חריגים שאינם מתקינים בעניינו (ראו, לדוגמה, רע"א 12/4546 שירות בריאות כללית נ' יעל מימון (14.7.2013); רע"א 11/1411 שירות בריאות כללית נ' אברמוביץ (2013); רע"א 09/7079 קלילת נ' שביבeli נ' בית החולים האנגלי, בפסקה 5 והאסמכתאות שם (13.2.2012); רע"א 08/10311 כבנה נ' מרכז רפואי הלל יפה, בפסקה 32 והאסמכתאות שם (1.8.2011); רע"א 07/11035 שירות נ' אביטן, בפסקה 9 והאסמכתאות שם (20.7.2011); רע"א 09/7692 מרעי נ' בית חולים המשפחה הקדושה, בפסקה 4 והאסמכתאות שם (28.2.2011)).

10. ובכלל, דומה כי במקום להתמודד עם הראיות העיקריות לחובתו של המערער, והיעדר גרסה של ממש מצדיו בשאלת היכן "נפלטו" ארבעה כדורים מאקדחו שפגעו באיברים חיוניים של המנוח מטווח כה קרוב, ניסה המערער לקחת את הדיון למחוזות רחוקים ושוליים. כך, לדוגמה, הלין המערער על כך שהמזרן הכהול בצד ימין של המיטה, שם לטענתו ישנה בתם הקטנה בעת הירוי, לא נבדק כדי לבחון אם ניתן לאתר סימני טביעות צעדים ושרידי ירי. לשיטת המערער, היה מקום לבדיקה צו נוכח הטענה כי המנוח נורתת ברקתה מטווח קרוב בצד ימין.

אלא שאון כל רבודה בשאלת אם ניתן היה למצוא על המזרן סימני דריכה אם לאו. ראשית, יתכן כי המערער היה ייחף או עם גרבים בעת הירוי. אך גם אם נעל נעליו בחדר השינה סמור לשעה שתיים בלילה, הירוי מذובר בחדר השינה שלו, כך שלא ניתן היה להסיק דבר אילו טביעות רגליו/נעליו היו נמצאות על המזרן מימין למיטה (בבנה שניתן בכלל זההות טביעות צעדים על המזרן). כך גם לגבי שרידי הירוי שהמערער סבור משום מה שצרים היו להתרפז על המזרן לצד המיטה, שהרי המנוח יכול היה לסליק את המזרן בבעיטה קלה לפני שירה במנוחה מטווח אפס סמור לרקה הימנית. אכן, שרידי הירוי על המזרן הקטן בצד ימין של המיטה יכולים היו לשלוול עוד יותר את גרסת המערער, אך דומה כי די ב"יש" הריאייתי, והטענה כי צריך היה לבחון במעבדה פרטיים נוספים בחדר השינה היא בבחינת חכמה שבדייעבד.

11. המערער טען כי בעת הירוי שהוא בחדר שניים מילדיו, הבת הקטנה שি�נסה על המזרן בצד ימין של המיטה והבן שישן לצדו על המיטה. מכאן ביקש המערער להסיק כי הימצאות הילדים בחדר שלולת את כוונת הרצת המזוהה לו.

ברם, גרסתו של המערער נסתירה בבדיקה של אחוטו ר., שה夷ודה לתומה כי דקות אחדות לאחר הירוי עלתה לדירוג המערער ומזכה את שני הילדים במיטותיהם כשהם ישנים, ואף נדרשה לטלטל אותם במקצת על מנת להעיר אותם. גם בשחוור, כאשר המערער נתקבש להסביר היכן הילד היה בעת הירוי, הוא מצין כי אינו מצליח להיזכר.

12. סיכומו של דבר כי המערער העמיד גרסה לא הגיונית, שבית משפט קמא קבע כי אינו יכול "לייחס לה שמצו אמון". מנגד, העמידה הتبיעה מארג ראייתי עצמאי המוליך למסקנה חד-משמעות כי המערער ירה בכוונה תחילת במנוחה שלוש יריות שהביאו למותה, כמעט בבחינת הוצאה להורג, נוכח הטווה הקרוב ממנו נורחתה המנוחה ברקמתה הימנית.

13. בפסק הדין מצין בית משפט קמא כי המערער נראה זהיר-ערני-קשה בעת חקירותו בבית המשפט. אלא שבעוד שמייעת ההוכחות נמצאת בעיצומה, וכבר התקיימו 15 ישיבות, חלה התפתחות מפתיעה. בא כוחו של המערער דיווח כי הוא מתקשה ביצירת קשר עם המערער, וכי הלה הודיע לו שהוא סבור שהפוך בקרבם לאלווהים יוכל להMRIיא ולעוף. משכך, העלה המערער בשלב זה של המשפט קו הגנה חולפי ולפיו בזמן הרצח הוא היה שרוי במצב פסיכוטי ועל כן הוא זכאי ליהנות מעונש מופחת לפי סעיף 34א(א) לחוק (המערער לא טعن לתחולת סייג אי השפויות לפי סעיף 34ח לחוק העונשין).

למרות לציין כי לאורך כל חקירותו במשטרה ובבית המשפט לא העלה המערער כל טענה במישור הנפשי. למרות זאת, יצא בית המשפט מגדרו ונענה לבקשת המערער לשלווח אותו להסתכלות. הפסיכיאטרים ד"ר נחמקין וד"ר קנוול ב"שער מנשה" הביעו עמדותם, בעקבות ההסתכלות, כי המערער אינו לוקה במחלה נפש כלשהי והוא כשיר לעמוד לדין, וכי להתרשםותם המערער מתחזה. למרות זאת, נענה בית המשפט לבקשת המערער והורה על הסתכלות נוספת ב"שער מנשה". גם הפעם לא העלתה ההסתכלות דבר, אלא שהפעם נערכה למערער גם בדיקה פסיכו-דיאגנומטית שהעלתה "מצאים המצביעים על ניסיון מגמתי (של המערער- י"ע) להציג את מצבו כפטולוגי יותר מאשר הוא לאMITO של דבר".

משכך, השליך המערער יהבו על בדיקה פסיכו-דיאגנומטית שערך הפסיכולוג נימר סעד מטעמו ועל חוות דעת של ד"ר שובל מטעמו (שבחוות דעתו הראשונה לא של האפשרות להתחזות). בחוות הדעת המשלימה קבע ד"ר שובל כי המערער סבל בתקופה שקדמה לרצח, מפרודורים של מחלת הסכיזופרניה, קרי "תהlixir של ירידה ניכרת במרחב התפקידים המוחיים, לרבות יכולת השיפוט, תהליכי החשיבה, הרגש, ירידה ביכולת השיליטה בדחיפים, והקוגניציה של החולה" ועל כן היה במצב שבו הוגבלה יכולתו להימנע מעשיית המעשה. על פי חוות דעתו של ד"ר שובל, התהlixir התפרץ במהלך תקופה מעצרו של המערער בהליך דין-דין.

אצין כי ד"ר שובל לא היה מודע כלל לחוות הדעת הפסיכו-דיאגנומטית שנעשתה למערער בבית החולים "שער מנשה" ולא הסביר בחוות דעתו מה הייתה השפעת הליקוי הנפשי, לשיטתו, על התנהגות המערער בעת שירה במנוחה.

14. חוות דעתו של ד"ר שובל נדחתה על ידי בית משפט קמא כחסרת יסוד מהטעמים שפורטו בהכרעת הדיון, ובית המשפט ציין כי היא אף עומדת בסתריה רבתי לניר העמדה של איגוד הפסיכיאטריה בישראל בנושא סעיף 300א..

קיצרו של דבר, שבית משפט קמא ביקר את חוות דעתם של מומחי "שער מנשה", שהיתה להם האפשרות לחזות במערער משך שתי תקופות ההסתכלות.

15. בדיון בפנינו חזר המערער ונסמך על חוות דעתו המשלימה של ד"ר שובל, مثل היינו בערכאה קמא. לאחר שהדבריםכה ברורים ופשוטים בעיני, אומר בקצרה כי אפילו על פי חוות דעתו של ד"ר שובל, המערער רחוק מלעמדו

בתנאים הנדרשים והמצטברים לפי סעיף 300א לחוק העונשין (لتנאי סעיף 300א ראו, לדוגמה, פסק דין בע"פ 5/05/2011 בחרזה נ' מדינת ישראל (11.8.2011) (להלן: עניין בחרזה); ע"פ 10669/05 מטבוב נ' היוזץ המשפטיא לממשלה (7.2.2008)).

16. בណודה זו אין לי אלא להזכיר לשתי הערותיה של השופטת הלמן בפסק דין של בית משפט קמא.

ראשית, הטענה לתחולת סעיף 300א לחוק העונשין עומדת בסתרה חזיתית לקו ההגנה של המערער.

שנית, למרות שמיומו הגיאומטרי של סעיף 300א הוא בשלב גזר הדין, בית משפט קמא מצא לבירר את הטענה בשלב הכרעת הדין, בהסתמך על הדברים הבאים שאמרתי בעניין בחרזה:

"לעתים ראוי לצדים להתייחס כבר במהלך המשפט לאפשרות של עינויו מופחתת לפי סעיף 300א, לאחר והתשתית העובדתיות הנפרשת במהלך המשפט לרבות דעת המומחים בתחום הנפשי, עשוי לשמש לצורך שני הסעיפים, וטוב העשאה הרכאה הדינונית אם תנחה את הצדדים בהתאם, כפי שאכן נעשה בענייננו".

על כך חזרתי גם בע"פ 90/2012 אבשלום נ' מדינת ישראל (5.7.2012):

"עם זאת, מאחר שבפרקтика הצדדים מסתמכים לעיתם על חוות הדעת שהוגשו במהלך המשפט.... אני סבור כי במקרים בהם הדיון מתמקד בשאלת אחריותו הפלילית של הנאשם וברוי כי הטענה לעונייה מופחתת תועלה כתענה חולופית בשלב גזר הדין, יש במקרים בהם ראוי לצדים להתייחס כבר במהלך המשפט לאפשרות של התקיימות הרכיבים הנדרשים לצורך סעיף 300א. זאת, מאחר שהתשתיות העובדתיות הנפרשת במהלך המשפט לרבות חוות דעת המומחים בתחום הנפשי עשוי לשמש לצורך שני הסעיפים ומאחר שהמומחים נמצאים מילא על דוכן העדים והדבר עשוי לחסוך הבאותם לעדות נוספת, או המצאת חוות דעת נוספת בשלב גזירת העונש" (הדגשה הוספה - י.ע.).

ודוק: מקום בו קו ההגנה העיקרי של הנאשם הוא או שפיות לפי סעיף 34ח לחוק העונשין, יש במקרים בהם רצוי לבירר כבר במהלך המשפט, את הטענה החולופית לעונייה מופחתת מכוח סעיף 300א לחוק, על אף שמיומו של סעיף הוא בשלב גזירת הדין. אך קשה להלום מצב בו הנאשם בתיק רצח יטען לו קו הגנה מסוימים כמו טענת אליבי ויתען לחולופין כי אכן הרג את פלויו אלא שהוא במצב שנכנס לדגרו של סעיף 300א לחוק העונשין. עניינו, משפטן המערער כי הירי בוצע בשוגג, לא היה מקום לבחון גרסה סותרת לחלוון ולפיה אכן ירה במתכוון במנוחה, אלא שנמלאו בו תנאי סעיף 300א. שתי הטענות אינן יכולות לדור בנסיבות אחת, ובמקרה דנן היה אפוא מקום להקפיד על ההפרדה בין שלב הכרעת הדין לבין שלב גזירת הדין, שהוא השלב בו מאפשר לנאים בעבורת רצח להעלות טענה לעונש מופחת מכוח סעיף 300א.

17. סוף דבר, שלא מצאתי כי נפל פגם בהרשעת המערערים, ועל כן דין הערעור להידחות.

שופט

השופט א' רובינשטיין:

א. מסכים אני לחוות דעתו של חברי השופט עמית. מלאכת הסניגור כאן הייתה כמעט בלתי אפשרית, נוכח הראיות שבכל היוטן נסיבותיות - המערער היה העד היחיד לפשע - היו חותכות. לדידי בלהה במיעוד הפירה היסודית שבטענה בדבר פליטת כדור מאקדק שעה שעסקין בארכעה כדורים, ופגיעתם במדוק באיברים החיוניים. היכזד ניתן לדבר על פליטת כדורים? בכך מצטרף יתר האמור בחוות דעתו של חבר.

ב. הצד הטרי שבפרשה הוא אבדן אם לילדה ובת ואחות להורה ולילדים, לשווה, בתוך נסיבות של כוחות חברותיים וסיבותיים חזקים ממנה, אשר מנעו יצירת ההידדרות בבית עד לקץ הנורא. הנה אשה צעירה שהיתה בעלת מקצוע, שאיפות התקדמות ופוטנציאל חיים, שבנסיבות שלא הייתה לה שליטה עליה דחקוה אל סופה המר. כמו חבל, כמה מיותר.

שופט

השופט א' חיות:

אני מסכימה לחוות-דעתו של חברי השופט י' עמית ולכל מסקנותיו.

אכן, מן המסכת העובדתית שנפרשה בפרשא מצערת זו עולה כי המערער גמר אומר בלבו לקטול את רעייתו בשל קנאה אוביسبטיבית ואלימה שאפיינה את יחסו אליה לאורך כל תקופה נישואיהם. המערער לא השלים עם העובדה שהמנועה העזה לשאוף לקידום מCKER מCKER ולהתפתחות אישית בצד היotta אם ורעה ועל כן ירה בה בעת שינוי. שלוש היריות שירה, האחת מטווח קרוב שכונת לרקתה ושתיים נוספות שכונת לילבה, הם מעשה של הוצאה להורג בדם קר ובדין הורשע המערער בגין מעשיו אלה בעבירות הרצח ונדון למאסר עולם.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דין של השופט י' עמית.

ניתן היום, ה' בכסלו התשע"ה (27.11.2014).

שופט

שופט

שופט

עמוד 9

